

Zasněžené obrázky lidové vesnice

Zasněžené obrázky lidové vesnice od Josefa Lada neodmyslitelně patří k vánočnímu období. Vyjímají se na kalendářích, pohlednicích, blahopřáních k novému roku či na publikacích a dárkových předmětech. A kdo by neznal Ladův vystřihovací betlém! Možná proto, že všechny Ladovy obrázky vyzařují – i přes hustá mračna bílých vloček a sněhové závěje – teplo pohody, vřidnosti, poezie i humoru.

Lada na svých obrazech znázorňoval hlavně výjevy ze středočeských Hrusic, kde se v roce 1887 narodil. Nejčastějšími motivy jsou tradiční oslavy Vánoc: od štědrovečerní večeře u stromečku přes koledování dětí v chalupách nebo dětské radovánky na sněhu až po tříkrálové obchůzky. Zajímavostí je vyobrazení štědrovečerní oslavy ve vesnické hospodě a další lidové zvyky zimního období jako zabíjačka

LADOVA KLASIKA. Chlapec a sněhulák, Josef Lada (1948). Foto: MRV

nebo masopustní průvod. Vánoční motivy přitom zobrazoval v mnoha variacích. Důvod byl prostý – jako novinový kreslíř musel přes třicet let každoročně dodávat obrázky do vánočních vydání novin a

časopisů.

Centrem Ladovy pozornosti bylo i zobrazení Svaté rodiny. Téma betlémských jesliček s Jezulátkem, jemuž se věnoval na vrcholu své tvorby ve 20.–40. letech, bylo jinak v rámci

českého umění té doby pro většinu malířů nepřijatelné. Lada naopak každý rok nacházel nové možnosti, jak tradiční biblický příběh oživit, aby zaujal. Je opravdu zajímavé pozorovat jeho přístupy k malování betlémů z různých let – jsou pokaždé jiné, ale vždy typicky ladovské. Připomeňme např. rozdíl mezi scénou Zvířátka u jesliček (1931) v exotické krajině Betléma a obrazem Svatá noc (1933), zasazeným do našich zeměpisných šířek. Nejznámější je asi barevný vystřihovací betlém, dodnes vystavovaný v mnoha domácnostech. Prvky z tohoto cyklu byly poprvé vydány v roce 1920 a Lada ve svém životopise píše, že nápad dostal dokonce už v roce 1907.

Pokud chcete zakusit zimu Ladova dětství, máte tu možnost na vánoční výstavě v zámku Lešná u Valašského Meziříčí, která začíná 15. listopadu. Mezi dvěma desítkami Ladových obrázků se zimní tematikou budou k vidění i známé betlémy, postavy ponočného, vodníka, sv. Martina a dalších.

Jitka Slezáková,
kulturní antropolog,
programový pracovník MRV